

*Mirjana Čižmešija**

NAGRADA „GORAZD NIKIĆ“ ZA NAJBOLJEG EKONOMSKOG ANALITIČARA U 2012. GODINI

U siječnju 2013. godine navršit će se osma godina od smrti istaknutog znanstvenika, sveučilišnog profesora i ekonomskog analitičara doktora Gorazda Nikića, utemeljitelja hrvatskih konjunktturnih testova koji se kontinuirano provode već punih sedamnaest godina.

Unatoč sveprisutnoj depresiji i teškoj ekonomskoj situaciji u zemlji i regiji, hrvatski gospodarstvenici i dalje iskazuju spremnost i odgovornost u popunjavanju anketnih upitnika ovih testova. Njihove ocjene i očekivanja u industriji, trgovini, građevinarstvu i uslužnom sektoru, izvor su važnih i nadasve relevantnih informacija za mnoge poslovne planove i analize. Upravo ti gospodarstvenici, treću su godinu zaredom, odabrali ekonomskog analitičara godine kojemu je nagrada „Gorazd Nikić“ dodijeljena na svečanosti u Vijećnici Hrvatske gospodarske komore, 17. prosinca 2012. godine.

Privredni vjesnik je 2010. godine utemeljio ovu nagradu u znak zahvalnosti prema inicijatoru konjunktturnih istraživanja Gorazdu Nikiću. Potrebno je istaknuti da najboljeg ekonomskog analitičara izabiru upravo gospodarstvenici i čelnici hrvatskih tvrtki koji aktivno sudjeluju u provođenju konjunktturnih testova. Dobitnik nagrade je i u 2012. godini (po treći put) prof. dr. sc. Ljubo Jurčić, sveučilišni profesor na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu i predsjednik Hrvatskog društva ekonomista. I ove, kao i ranijih godina, izbor je proveden anketnim upitnikom na čijoj listi je bilo navedeno 38 ekonomskih analitičara prema prijedlogu Savjeta nagrade. Postojala je mogućnost da se dopune liste analitičara po osobnom izboru ispitanika. Hrvatski gospodarstvenici i ovdje su pokazali iznimnu spremnost na

* M. Čižmešija, dr. sc., izvanredna profesorica na Katedri za statistiku Ekonomskog fakulteta u Zagrebu.

suradnju. Odazvalo se ukupno 408 gospodarstvenika. U užu izbor, kao pet najboljih ekonomskih analitičara u Hrvatskoj u 2012. godini, pored profesora Jurčića, ušli su Damir Novotny, dr. sc. Željko Lovrinčević, dr. sc. Guste Santini i dr. sc. Slavko Kulić. Dodjela nagrade je i ovaj put, organizirana pod pokroviteljstvom *Hrvatske gospodarske komore* i *Hrvatske udruge poslodavaca*, uz potporu *Hrvatskog društva ekonomista* i uz podršku koncerna *Agrokor* i *Hrvatske poštanske banke*. Nagradu je profesoru Jurčiću uručio izaslanik Predsjednika Republike Hrvatske i njegov savjetnik za gospodarstvo prof. dr. sc. Boris Cota.

Na istoj svečanosti u Hrvatskoj gospodarskoj komori, također već tradicionalno, predstavljeno je i posebno izdanje Privrednog vjesnika "Poslovna očekivanja 2013". U istraživanju su sudjelovali hrvatski gospodarstvenici koji i inače sudjeluju u konjunkturnim testovima i koji su birali ekonomskog analitičara godine.

Neki stavovi profesora Nikića čije ime nosi nagrada za najboljeg ekonomskog analitičara godine i danas su aktualni jer su ih u svojim izlaganjima spominjali i ovogodišnji nominirani analitičari.

Profesor Gorazd Nikić je za moto svoje knjige „Tranzicija u Hrvatskoj“ iz 2003. godine naveo rečenicu Johna Williamsona: „Mnoge vlade često ne shvaćaju da dajući apsolutni prioritet samo jednom cilju ... gomilaju probleme za budućnost“. Pri tome je istaknuo kako je u ekonomiji sve međusobno povezano. Ako se težište stavi samo na jedan cilj, ostali jednostavno „pobjegnu“, pojašnjavao je profesor Nikić, a to definitivno vrijedi i danas.

Tako se, na predstavljanju „Poslovnih očekivanja 2013“, između ostaloga, govorilo o nužnosti ekonomske integracije Hrvatske i EU. Upravo je Gorazd Nikić prije gotovo deset godina naglašavao: „Ako uđemo u Uniju, a da prethodno nismo povećali konkurentnost na tom tržištu, možemo doći u velike teškoće naknadnog prilagođavanja. Model funkcioniranja demokracije u EU počiva na želji za ravnopravnošću i što većim uspjehom ekonomske politike svake članice, ali Bruxelles to ne može osigurati za svaku od njih“. Nikić je, također, isticao da se oduvijek u gospodarskoj politici više brinulo o uvoznicima i kreditnim dužnicima i svaka mjera koja bi ih mogla ugroziti, nije bila rješenje gospodarskih problema. Upozoravao je da je obrazac potrošnje koja nema pokriće u domaćoj proizvodnji, neodrživ. Od javne uprave je očekivao povećanje efikasnosti i stvaranje uvjeta za dobro poslovanje. Smatrao je da se kontinuiranim usklađivanjem domaće potrošnje s domaćom proizvodnjom i stvaranjem uvjeta za poticanje izvoza, potiče zainteresiranost domaćih i stranih investitora za povećano investiranje i izvozno orijentiranje djelatnosti, a time i rast konkurentnosti na svjetskom tržištu. Upravo su na tom tragu bili i komentari naših nominiranih ekonomskih analitičara kao i analitičara Žarka Primorca koji je sugerirao Vladi preispitivanje kvalitete i efikasnosti investicija, a ne samo slijepo „srljanje“ u povećanje investicija kao jedinog generatora rasta i razvoja.

Izabrani ekonomski analitičar godine, profesor Jurčić u svom je govoru istaknuo da Hrvatska ima pretpostavke za razvoj, ali nedostaju tri elementa: političko vodstvo koje je spremno razumjeti i djelovati, Vladu i institucije koje bi to provodile. Zamjerio je Vladi zanemarivanje znanosti i struke i naglasio da je znanje u ljudima, institucijama i procesima, a mi ga imamo samo u ljudima i ne koristimo ga dovoljno. Dijelom svojih razmišljanja je na tragu ideja pokojnog profesora Nikića. Nikić se, iako (kako kaže jedan uvaženi hrvatski ekonomist) djelujući na raznim funkcijama blizu vlasti, nikad nije prepustio struji važećih utjecaja, već je bio dosljedan u svim svojim nastupima. Upravo takve ekonomiste trebamo u kiranju strategije razvoja i izlaska iz krize od koje smo se svi već pomalo umorili.

Pet nominiranih ekonomskih analitičara, među kojima su neki bili učenici profesora Nikića, u svojim su ocjenama i očekivanjima tijekom godine pokazali da su vrhunski stručnjaci kao što je i on sam bio. U njihovim ocjenama i očekivanjima mogu se prepoznati iscrpnost, savjesnost, analitičnost, kritičnost i nadasve vrhunska stručnost i znanje kao neke od osobina koje je imao i pokojni profesor Gorazd Nikić. Nema dvojbe, odabir imena nagrade za najboljeg ekonomskog analitičara godine je najbolji mogući.

U ovakvim situacijama, vrlo često ističem rečenicu pokojnog profesora Nikića koju je zapisao 2001. godine u knjizi „Istraživanje konjunktura u Hrvatskoj: “Vjerujemo da se konjunktorni test afirmirao u našoj stručnoj javnosti te da je time nestala i opasnost, od koje inače strepe svi istraživači kad započinju istraživanja koja rezultate daju tek u dužem roku – gubitak interesa financijera za takvo istraživanje. U tom slučaju bespovratno se gubi sve što je do tada urađeno...”. Osamnaesta godina provođenja konjunktornih testova potvrda je ispunjenja želje profesora Nikića, a mi koji smo utemeljili nagradu za ekonomskog analitičara godine pod njegovim imenom, želimo da se tradicija dodjele ove nagrade nastavi i dalje kako bi ostala trajno sjećanje na jednog bezvremenog znanstvenika, profesora, analitičara i vizionara. Dodjelom nagrade najboljem analitičaru po izboru gospodarstvenika koji sudjeluju u konjunktornim testovima i koji tim istim analitičarima, kroz rezultate istraživanja, pružaju vrijedne informacije na kojima oni temelje svoje stavove i provode analize i prognoze budućih gospodarskih kretanja, zatvara se krug kvalitetne suradnje i razmjene informacija. Time se po želji i pokojnog profesora Gorazda Nikića, a i izabranog najboljeg ekonomskog analitičara profesora Jurčića, informacije i znanje stavljaju u funkciju gospodarskog rasta i razvoja. I na kraju valja istaknuti još jednu njihovu zajedničku osobinu: i jedan i drugi znali su i htjeli svoje znanje podijeliti, najprije sa svojim studentima, a i sa svima drugima svjesni da je znanje vrijednost koja se dijeljenjem još više množi.